

Bestuursakkoord 2019-2022

**Gemeente
Altena**

Samen bouwen aan kernachtig Altena

*In Brabant gaat
er niets boven Altena.*

Inhoud

Inleiding	7
1. <u>Inwoner en bestuur</u>	12
2. <u>Altena samenredzaam</u>	18
3. <u>Veelzijdig Altena</u>	24
4. <u>Duurzaam Altena</u>	33
5. <u>Bereikbaar Altena</u>	41
6. <u>Financiering</u>	46
Portefeuilleverdeling	50

Inleiding

Na een lange aanloop is de gemeente Altena nu realiteit. De 21 kernen, ieder met hun eigen identiteit en karakter, zijn daardoor met elkaar verbonden tot een eenheid. Maar tegelijkertijd ook weer niet, want ze zijn allemaal verschillend. Net als parels die een rijke variatie kennen, qua soort, maat, kleur en glans, zijn zij stuk voor stuk uniek. Die verscheidenheid zien wij als een meerwaarde en die willen wij koesteren.

Veelzijdigheid is niet voor niets een van de pijlers van de Toekomstvisie Altena, waarin onze inwoners, ondernemers, verenigingen en andere partners beschrijven hoe ons gebied zich kan ontwikkelen. Die visie omarmen wij en dat klinkt ook door in dit bestuursakkoord.

Een college van een nieuwe gemeente moet waarmaken dat het geheel meer kan zijn dan de som der delen, in dit geval de voormalige gemeenten Aalburg, Werkendam en Woudrichem. Dat is geen geringe opgave, zeker in een tijd dat de financiële thermometer aangeeft dat we voorzichtig moeten manoeuvreren en er toch grote uitdagingen voor ons liggen. Wij presenteren een ambitieus maar tegelijkertijd ook realistisch bestuursakkoord, omdat we niet verder kunnen springen dan onze financiële polsstok lang is. Realistisch, omdat we toe moeten groeien naar onze nieuwe schaal. Zowel bestuur als organisatie heeft de uitdaging een schaa sprong te maken.

De grootste uitdaging is ongetwijfeld dat we meters moeten maken op de weg naar een duurzame samenleving, een tweede belangrijke pijler van de Toekomstvisie. Wij zetten ons ervoor in dat Altena CO₂-neutraal wordt. Onze economie kan en moet circulair zijn, zodat de aarde niet meer wordt uitgeput en we die als een goede rentmeester over kunnen dragen aan volgende generaties. In onze gemeente zien we veel kennis en creativiteit en het innovatief vermogen van onze ondernemers is enorm. Een mooi voorbeeld is het Manifest 'de Kracht van Altena' dat projecten beschrijft die ons daadwerkelijk vooruit helpen.

*Samen maken we
Altena duurzaam.*

Het financiële perspectief is iets om rekening mee te houden, maar toch lopen we over van ambitie. De belangrijkste is misschien wel dat we het echt anders willen gaan doen. We willen optimaal gebruik maken van het zelforganiserend vermogen van onze samenleving.

In Nederland is een stille revolutie gaande. Inwoners, vaak verenigd in netwerken, nemen meer en meer zelf het initiatief om dingen tot stand te brengen. Inwoners zijn mondiger geworden, weten zelf wat goed voor ze is en willen hun dromen snel verwezenlijken. Door slimme communicatiemiddelen, zoals smartphones en apps, kunnen zij veel meer zelf regelen. Ze worden in toenemende mate zelfredzaam, soms alleen maar vaak samen met anderen.

Het publieke debat vindt niet meer alleen in de raadzaal plaats, maar ook op straat en op social media. Een politieke meerderheid is geen garantie meer voor

draagvlak in de samenleving. Het klassieke concept van de representatieve democratie is aan het schuiven. Daar verzetten we ons niet tegen. Wij juichen dat juist toe en bewegen daarin mee. We delen de democratie met onze inwoners, instellingen en bedrijven. We geven de icoonprojecten een vervolg en ook de opstart van nieuwe initiatieven en samenwerking in steeds wisselende coalities moedigen we aan.

Wij hebben een groot vertrouwen in de kracht van de 21 kernen en geven daarom volop de ruimte: om ideeën op te halen, om mensen bij elkaar te brengen, te verbinden en te enthousiasmeren. Want als mensen met hart en ziel samenwerken en elkaar inspireren, maken we samen echt het verschil!

De toenemende zelfredzaamheid - of samenredzaamheid - zien we ook terug op het sociaal domein. Onze kernen kennen een sterke sociale samenhang door de aanwezigheid van verenigingen, kerkgenootschappen en een diversiteit van andere netwerken waarin mensen elkaar ontmoeten. Dit draagt sterk bij aan een klimaat waarin inwoners oog hebben voor elkaar en bereid zijn elkaar te ondersteunen als de situatie dat vraagt. Naast liefde is stevig verankerd in ons gebied en is het cement voor een stevige sociale samenhang. Dit helpt ons om verder te groeien.

We zijn er voor elkaar in Altena en samen brengen we Altena voor elkaar.

We gaan voor een samenleving waaraan iedereen meedoet, maar we weten ook dat dit niet altijd lukt. Wij bieden een vangnet aan mensen die buiten de boot dreigen te vallen. Met onze decentrale wijkteams verdiepen we ons in de situatie en zoeken we samen met de inwoner en professionals naar een oplossing. Dat doen we met liefde en compassie, want dat voelen we als onze verantwoordelijkheid. We willen een sociale gemeente zijn die de mens en de menselijke maat centraal stelt.

Maar we zijn niet soft! Zo treden we keihard op tegen activiteiten die onze samenleving ondermijnen zoals de productie en handel in verdovende middelen. Samen met de politie en andere betrokken instanties gaan we voorkomen dat de zware misdaad hier voet aan de grond krijgt. Vooral drugs, maar daarnaast ook

alcohol, vormen een bedreiging voor onze jeugd die tegen deze gevaren moet worden beschermd. We zien het als onze verantwoordelijkheid om samen met opvoeders onze jongeren weerbaar te maken.

Wij willen uitblinken in onze dienstverlening. Geen bureaucratische procedures, maar snelheid en maatwerk. Met inzet van de modernste digitale technieken, maar ook alert op het feit dat sommige inwoners minder handig zijn met computers of gewoon de voorkeur geven aan persoonlijk contact. Dan komen we bij de mensen thuis over de vloer of kunnen zij terecht in het gemeentehuis of op één van de locaties in de kernen, afhankelijk van het onderwerp. Wij zijn er voor de gemeenschap en zorgen altijd voor maatwerk.

We kijken ook over onze grenzen heen. Veel thema's hebben een bovenlokale, regionale of zelfs landelijke dynamiek. Denk bijvoorbeeld aan de haven in Werkendam, de fileproblematiek op de A27, de nieuwe Hollandse Waterlinie en aan de inkoop van specialistische jeugdzorg. Voor dat soort zaken werken we samen in diverse verbanden, waaronder onze kernregio West Brabant.

Wij willen ons duurzaam verbinden met de samenleving. We hebben de partijen die geen deel uitmaken van de coalitie betrokken in dit proces via een uitvraag naar hun belangrijkste punten, omdat we een zo breed mogelijk draagvlak in de gemeenteraad willen voor dit bestuursakkoord. Het merendeel van de door hen gewenste aandachtspunten is opgenomen in dit akkoord.

Met elkaar werken wij verder aan een duurzaam, sociaal en toekomstbestendig Altena. We geven kleur en glans aan de prachtige parels in ons gebied, zoals de kernen, ons rijke erfgoed en onze gevarieerde landschappen.

Wanneer we het maatschappelijk initiatief echt de ruimte willen geven, moeten we onszelf niet in een keurslijf dwingen. Daarom kiezen we als coalitie bewust voor een akkoord op hoofdlijnen. We geven daarmee ruim baan aan de samenleving om mee te denken en vooral ook mee te doen.

Samen bouwen aan een kernachtig Altena!

CDA Altena   AltenaLokaal   SGP Altena   Progressief Altena

1. Inwoner en bestuur

1.1 Dienstverlening: de inwoner centraal

Dienstbaarheid en dienstverlening zijn kernwoorden in Altena. De inwoner staat centraal en dat geldt voor iedereen die iets aan ons vraagt, dus ook voor bijvoorbeeld ondernemers en verenigingen. Eenieder mag rekenen op een warme begroeting en een hulpvaardige houding. Helder communiceren, actief informeren, meedenken en 'mogelijk maken' zijn sleutelwoorden in onze servicenormen.

Inwoners willen iets kunnen regelen op het moment dat het ze uitkomt. De digitale weg biedt daarvoor een snelle oplossing, 24 uur per dag. Daarbij geldt: 'digitaal tenzij het niet kan of mag'. Inwoners die minder vertrouwd zijn met het internet of het gewoon liever anders willen, bieden we altijd een alternatief. We spreken af bij hen thuis of op een locatie dichtbij. Wij staan voor onze dienstverlening en maatwerk.

Actiepunten

- 🔗 Wij spreken en schrijven 'klare taal'.
- 🔗 Wij zorgen voor een vangnet voor digitaal minder vaardige mensen.
- 🔗 We denken mee met onze inwoners, bedrijven en instellingen.
- 🔗 We denken in mogelijkheden, niet in onmogelijkheden.

1.2 Kerngericht en van buiten naar binnen

De rol van de overheid verandert: we doen vaker mee in initiatieven vanuit de samenleving. De rol van de gemeente varieert en wordt van geval tot geval ingevuld. Gezamenlijk optrekken in een netwerk of coalitie is een relatief nieuwe vorm, waarmee bij de icoonprojecten ervaring is opgedaan. Het komt erop neer dat verantwoordelijkheden goed verdeeld worden tussen alle betrokkenen en de gemeente.

Het samen optrekken met de inwoners is nog in ontwikkeling. In een aantal kernen zijn dorpsraden actief, die daarin een rol vervullen. We gebruiken ook andere vormen van contact maken, verbinden en ontmoeten, want we willen

iedereen bereiken. De menselijke maat is steeds onze maatstaf. Als je met elkaar op basis van gelijkwaardigheid in gesprek gaat, kunnen individuen en teams uitblinken en écht het verschil maken.

Wij geloven ook in de kracht van adviesraden voor specifieke beleidsvelden of doelgroepen, zoals een sportraad, cultuurraad of jongerenraad. Daarnaast nodigen we inwoners uit ons te helpen reflecteren op de dingen die we doen. Wij waken voor onnodige formalisering van dit soort raden. De kracht van samenwerking ligt vaak juist in het informele karakter daarvan.

Inwoners en lokale verenigingen mogen ons uitdagen als zij denken taken slimmer, beter of goedkoper te kunnen uitvoeren (right to challenge). Denk aan het onderhoud van groen of aan een andere collectieve voorziening. Wij laten ons graag uitdagen!

*Wij werken kerngericht
en van buiten naar binnen
Het maatschappelijk initiatief
is leidend.*

1.3 Het gemeentebestuur en de organisatie in het nieuwe speelveld

Raadsleden, collegeleden en medewerkers zijn zichtbaar en aanspreekbaar. We treden inwoners luisterend tegemoet en maken ruim baan voor hun initiatieven. Dit bepaalt mede onze agenda.

Dat dit een rolverandering is van zowel raad, college als organisatie en dat we ons daarin moeten ontwikkelen, daar zijn we ons van bewust. De inwoners, het bestuur en de organisatie zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor Altena.

De raadsagenda wordt mede bepaald door vraagstukken vanuit de samenleving en onze inwoners. Het vergadermodel voorziet in een forum, als één van de manieren om het contact tussen raad en samenleving (op locatie) vorm te geven.

Voor het college betekent het onder meer dat de portefeuilles van de collegeleden integraal zijn, waarbij er een gedeeltelijke overlap is in de portefeuilles. De collegeleden geven elkaar vertrouwen en ruimte en vormen een collegiaal bestuur.

Actiepunten

- ↳ Wij spannen ons in om in al onze 21 kernen het contact met de inwoners te versterken en gezamenlijk te bouwen aan kernen met een goed voorzieningenniveau en een sterke sociale samenhang. Wij verdelen de 21 kernen onder de wethouders.
- ↳ We dagen onszelf daarbij uit om steeds nieuwe vormen van samenwerking vorm te geven, daaruit te leren en te vernieuwen.
- ↳ We gaan de komende periode werken met budgetten per kern. Met deze budgetten geven we steun ('duwtje in de rug') aan inwoners of organisaties die activiteiten opzetten, gericht op het samenbindend karakter tussen en binnen de kernen. We werken dit uit in een voorstel.

We zijn een zichtbaar en actief gemeentebestuur!

1.4 Sterke speler, in de regio en daarbuiten

De schaa sprong versterkt onze positie binnen de regio en in andere samenwerkingsverbanden. We kunnen Altena sterk profileren en de lokale belangen overtuigend voor het voetlicht brengen. Onze inwoners, ondernemers en instellingen mogen dat ook van ons verwachten.

We werken samen binnen de gemeenschappelijke regeling Regio West-Brabant, één van de economische topregio's in Nederland. We oriënteren ons ook sterk op andere regio's, zoals de Merwede-regio, Zeeland, Gelderland en Hart van Brabant. We haken aan bij initiatieven en projecten die de potenties van Altena benutten, bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid, agrofood of de maritieme industrie.

We zoeken samenwerking met Provincie Noord-Brabant en gaan ons aansluiten bij de P10, alsmede bij het platform middelgrote gemeenten en de midsize gemeenten in Brabant.

1.5 Veiligheid, ondermijning en drugscriminaliteit

Het terugdringen en tegengaan van alcohol- en drugsgebruik bij de jeugd is voor ons een speerpunt, ook uit het oogpunt van gezondheid. We maken onze jongeren weerbaar tegen verleidingen door stevig in te zetten op preventie. Het LEV-project is een goed voorbeeld. Coffeeshops zijn in Altena niet welkom.

We hebben korte lijnen met het wijkteam, het jongerenwerk, de gezondheidszorg, buurtpreventieteams, de Boa's en wijkagenten. We betrekken scholen, verenigingen en kerken bij een adequate aanpak.

Ondermijning wordt stevig aangepakt. Dat doen we samen met politie en andere (keten)partners. We brengen verdachte locaties in beeld en houden gerichte controles. We maken inwoners bewust van het feit dat dit soort criminaliteit zich in de eigen straat of buurt kan voordoen. Wij stimuleren de betrokkenheid van inwoners bijv. door middel van buurtapps.

Samen met onze inwoners en veiligheidspartners zijn we verantwoordelijk voor het veilig houden van Altena.

Actiepunten

- 🔗 In 2019 werken we aan een nieuw integraal veiligheidsbeleid. We doen dit met onze inwoners en informatiegestuurd door slimmer en beter gebruik te maken van data en met oog voor samenhang tussen preventie en repressie.
- 🔗 Het veiligheidsbeleid geeft bijzondere aandacht aan de positie van de wijkagent én de bereikbaarheid van de politieorganisatie (herijken afspraken over aangifte doen). We willen de inzet van de vrijwillige politie stimuleren.
- 🔗 Wij ontwikkelen een voorstel voor de programmatische aanpak van ondermijning in Altena.

2. Altena samenredzaam

2.1 Sociaal domein

2.1.1 Zelfredzaam Altena

Onze ambitie is een samenleving waarin mensen zoveel mogelijk zelfredzaam zijn, naar elkaar omzien en wat voor elkaar over hebben.

Sinds 2015 heeft de gemeente binnen het sociale domein extra taken gekregen die verankerd zijn in onder meer de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Jeugdwet en Participatiewet. De achtergrond van deze decentralisaties is dat de gemeente dichtbij de inwoners maatwerk moet leveren. Een rode draad van de veranderingen is dat iedereen meedoet: zelfredzaamheid en 'eigen kracht' zijn sleutelwoorden. De focus ligt niet langer op beperkingen die mensen belemmeren, maar juist op hun capaciteiten. Die worden optimaal benut en waar nodig aangevuld of ondersteund, bijvoorbeeld vanuit het sociale netwerk.

De ingeslagen verandering vraagt om een gezamenlijke aanpak. De basis is op orde, maar de mens staat nog te weinig centraal. We gaan met alle betrokkenen in gesprek om samen te werken aan een gezamenlijke aanpak voor de toekomst.

Met ingang van 2021 wordt beschermd wonen en maatschappelijke opvang een taak van iedere gemeente en niet langer alleen van de centrumgemeente.

Kwetsbare inwoners ondersteunen we zoveel mogelijk in de kernen.

Actiepunten

- 🔗 We zorgen voor onze aanpak van beschermd wonen en maatschappelijke opvang (en crisiszorg), gericht op het ondersteunen van kwetsbare inwoners zoveel mogelijk in hun kern, waarbij we wonen, zorg en welzijn verbinden.
- 🔗 Samen met onze partners en de samenleving werken we aan goede zorg dichtbij mensen (met als uitgangspunt de bestaande transformatieagenda).

Onze inwoners zijn zoveel mogelijk zelfredzaam, eventueel met behulp van hun netwerken. Altena is samenredzaam.

2.1.2 De inzet van onze sociale wijkteams

De vier sociale wijkteams werken dicht bij de inwoners, zijn zichtbaar en kunnen snel handelen. De aanpak is integraal en vraaggericht. De teamleden bezoeken de mensen thuis, luisteren goed naar de zorgvraag en verkennen samen met de inwoner de oplossingen. Onafhankelijke cliëntondersteuning is beschikbaar om inwoners te helpen de vraag te formuleren en oplossingen te vinden.

De wijkteams staan in verbinding met scholen, gezondheidszorg en andere maatschappelijke verbanden. Dat is nodig om alert te kunnen reageren op signalen dat het niet goed gaat met een kind, gezin of een oudere.

Uitgangspunt is dat onze inwoners zoveel mogelijk zelfredzaam zijn. Als dat tijdelijk of permanent niet lukt en het netwerk geen oplossing biedt, dan vormen we met elkaar het vangnet. De rol van de gemeente is om het vangnet te organiseren.

Wij geloven dat iedereen waarde toevoegt aan de samenleving. Voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt zoeken we met elkaar naar een passende en zinvolle dagbesteding.

2.1.3 De financiële middelen

Het bieden van passende zorg en hulp staat voorop. Financiële overwegingen mogen daaraan nooit afbreuk doen. Maar we moeten wel aandacht hebben voor de betaalbaarheid van onze inspanningen op het sociaal domein.

Binnen het hele land spelen problemen rondom de financiering. Altena start met een structureel tekort van € 1,4 miljoen per jaar in de sector jeugd(zorg). Daarnaast zijn ook Wmo en participatiewet een aandachtspunt.

In 2019 en 2020 kan dekking worden gevonden in de reserve Sociaal domein; voor de jaren daarna zijn de tekorten verwerkt in de meerjarenbegroting.

De doordecentralisatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang levert vanaf 2021 extra onzekerheden op met betrekking tot de budgetten.

Actiepunt

- Wij zetten ons in om de tekorten terug te dringen, zonder afbreuk te doen aan het principe van passende zorg en hulp. Ook binnen de regio West-Brabant-Oost werken we samen aan beheersmaatregelen.

2.1.4 De inclusieve samenleving

Iedereen moet mee kunnen doen in Altena! Wij omarmen het VN-Verdrag voor de rechten van mensen met een beperking. Zij moeten op gelijke voet als anderen kunnen wonen, werken, sporten en deelnemen aan de samenleving.

Ondernemers, scholen, verenigingen en de gemeente kunnen samen met ervaringsdeskundigen een creatieve aanpak ontwikkelen. En als gemeente geven we het goede voorbeeld.

Glasvezel biedt toegang tot de digitale wereld van internet, televisie en ander dataverkeer en stelt daarmee inwoners in staat om mee te doen. De aanleg van glasvezel in het buitengebied van Altena is in volle gang.

We maken meters op de weg naar een inclusieve samenleving.

Actiepunten

- Wij maken een plan van aanpak met concrete acties die erop gericht zijn dat iedereen mee kan doen.
- Wij zetten in op een brede sociale adviesraad.

2.1.5 Gezondheid

Vroeger was je gezond als je niet ziek was. Wij baseren ons beleid op het concept van 'positieve gezondheid'. Gezondheid wordt hierin gezien als de veerkracht van mensen om met veranderende omstandigheden om te gaan. Hierbij is gezondheid niet langer meer strikt het domein van de zorgprofessionals, maar van ons allemaal. Gezondheid is een veel ruimer begrip geworden dat bijvoorbeeld ook te maken heeft met een prettige, schone en veilige leefomgeving met voldoende voorzieningen.

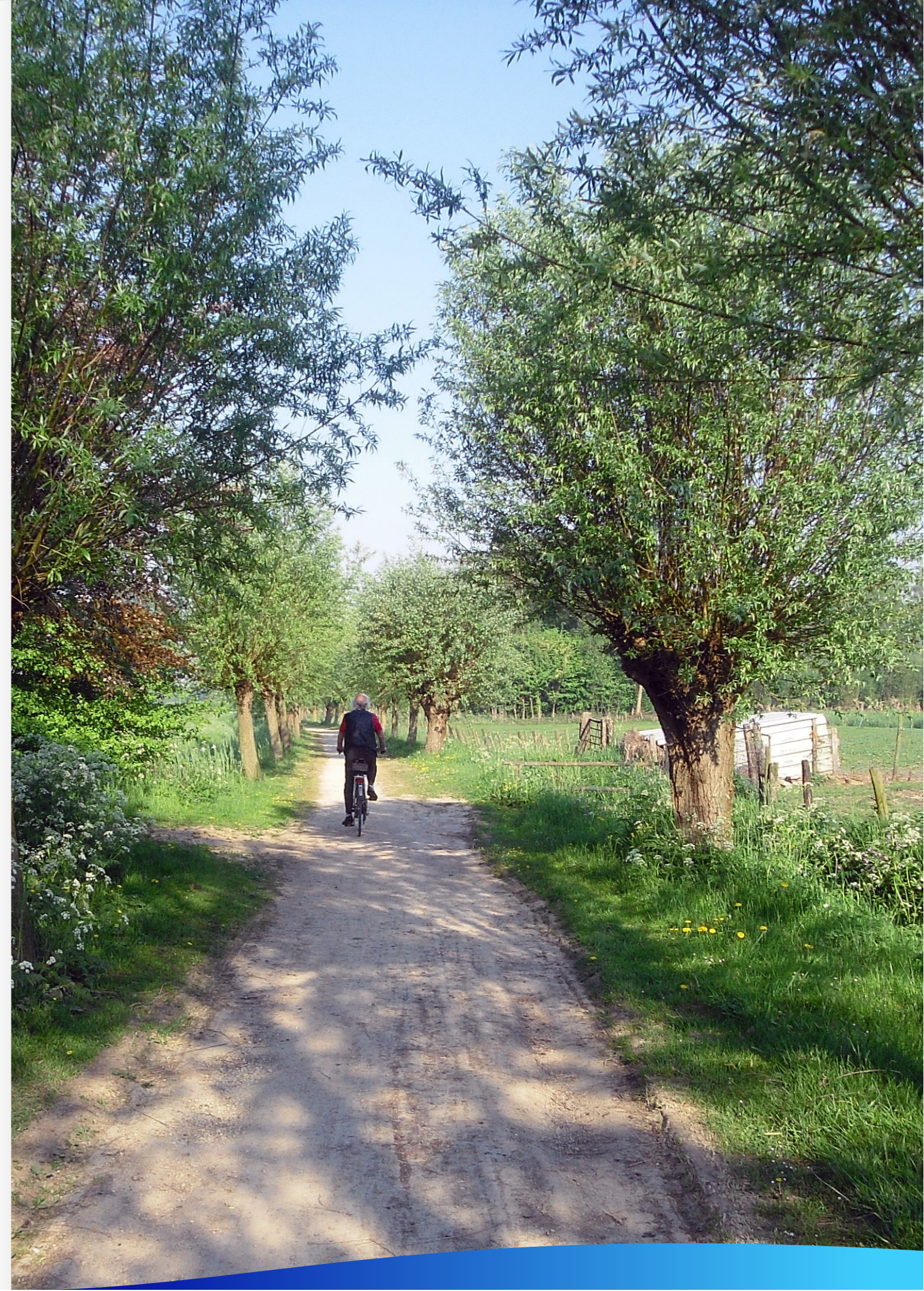
Altena heeft een sterke uitgangspositie door de sterke sociale samenhang in de kernen, de nabijheid van groen en natuur en uitgebreide mogelijkheden om te sporten en te bewegen. We kunnen ons verder ontwikkelen als een groenblauwe

oase. We hebben een breed palet aan zorgvoorzieningen, maar spannen ons ervoor in om zorg zoveel mogelijk in de kernen te organiseren. Ook hierin zijn initiatieven vanuit de samenleving leidend. Die worden door ons daarom gestimuleerd en ondersteund.

Mantelzorg is een voorbeeld van zorg dichtbij huis en samenredzaamheid. We ondersteunen mantelzorgers, onder meer door te bevorderen dat er voldoende respijtzorg beschikbaar is. Ze kunnen er dan even tussenuit en raken niet overbelast.

Actiepunten

- ⚡ We maken ons sterk voor het toevoegen van een medische voorziening als een (poli)kliniek of huisartsenpost in Altena. We onderzoeken de mogelijkheden en haalbaarheid.
- ⚡ We gaan voor een 'dementievriendelijke en mantelzorgvriendelijke gemeente Altena' en ontwikkelen daarvoor beleid en concrete activiteiten, zoals dagopvang en respijtzorg.
- ⚡ We zetten in op voorlichtingsmaatregelen ter vergroting van de sociale veiligheid en weerbaarheid van de jeugd (bijvoorbeeld tegengaan (cyber)pesten).
- ⚡ Binnen de wijkteams is ook aandacht voor het helpen van ouders en opvoeders van jongeren die te maken hebben met verslaving (alcohol, drugs, gamen e.d.)
- ⚡ We geven uitvoering aan de reeds ingezette acties rondom armoede en schuldenproblematiek.

3. Veelzijdig Altena

3.1 Economie

3.1.1 Maritieme maintenance

De maritieme sector heeft een strategische ligging aan het water, nabij de Drechtsteden. De sector heeft een aanzienlijke groeipotentie, maar voldoende kaderuimte is daarvoor een belangrijke voorwaarde. Voor de kortere termijn kan de groei worden gefaciliteerd door de aanleg van een insteekhaven, maar uiteindelijk is een nieuwe havenontwikkeling nodig.

Wij brengen Werkendam Maritime Industries (WMI), betrokken overheden, deskundigen en andere geschikte partijen bij elkaar om ideeën te genereren voor een haalbare aanpak. Het zoeken naar kostendragers is daar een onderdeel van.

Een sterke maritieme sector met groeimogelijkheden, zowel op de korte als de langere termijn.

3.1.2 Agrarische activiteiten

Ook de agrarische sector is in onze gemeente sterk vertegenwoordigd. De sector maakt deel uit van een sterk Agrofoodcluster.

Met de inzet vanuit het rijk op circulaire landbouw, kan Altena zich onderscheiden als proeftuin. De komende jaren slaan we de handen ineen met de bij het manifest 'De Kracht van Altena' aangesloten partijen om dit te realiseren. We gaan voor duurzame innovaties in de voedselsector. Altena heeft alles in huis om een experimenteerzone te zijn voor het sluitend maken van de voedselkringlopen.

Agrariërs moeten meer ruimte krijgen voor nevenactiviteiten en herontwikkeling van vrijkomende agrarische bebouwing. Zo houden we het platteland vitaal, helpen we agrariërs met innovaties en voorkomen we verloedering en ondermijning in het buitengebied.

We bieden ruimte aan nieuwe concepten voor bedrijfsvestiging die de diversiteit van onze economie versterken. Daarnaast kan vrijkomende agrarische bebouwing worden gebruikt om bedrijven een plek te geven, met oog voor de omgeving en de agrarische belangen.

Een groeiend agrofoodcluster bevordert een vitaal platteland.

3.1.3 De werking van de arbeidsmarkt

De situatie op de arbeidsmarkt is zorgelijk, zeker gezien de voortschrijdende pensioengolf. Het is een uitdaging om aan gericht geschoold personeel te komen. Altena moet ook jongeren voldoende bieden om ze te binden.

Wij willen van de bedrijven en instellingen horen wat ze zelf voor ideeën hebben en wat wij kunnen doen om ze te ondersteunen. De economische adviesraad kan daarin meedenken.

Een aantal banen in de lokale economie wordt ingevuld door arbeidsmigranten en die leveren daarmee een belangrijke bijdrage aan onze economie. Dat betekent dat we arbeidsmigranten ook een plaats willen bieden in Altena. Tegelijkertijd houden we rekening met het draagvlak en de draagkracht in de dorpen.

We werken nauw samen met het werkgeversservicepunt en sociaal werkbedrijf MidZuid om werkzoekenden aan een passende functie te helpen.

Actiepunten

- ⌄ We stellen een economische adviesraad/denktank in met ondernemers, scholen vakbonden en deskundigen.
- ⌄ We zorgen ervoor dat er voor ondernemers duidelijke aanspreekpunten binnen de gemeente zijn, zodat snelle dienstverlening geleverd kan worden.
- ⌄ Informatiegestuurd werken we een integrale aanpak uit voor arbeidsmigranten, met huisvesting zoveel mogelijk buiten de kernen.
- ⌄ We verkennen samen met het maritieme cluster de haalbaarheid van de twee havenprojecten (insteekhaven en nieuwe havenontwikkeling). We gaan na of de havenontwikkeling kan worden gekoppeld aan het Deltaprogramma.
- ⌄ Met de agrariërs en andere belanghebbenden onderzoeken we mogelijkheden die meer ruimte bieden voor nevenactiviteiten en herontwikkeling van vrijkomende agrarische percelen en bebouwing. In 2019 komen we met een plan van aanpak.
- ⌄ De winkelpenstelling op zondag blijft beperkt tot de vesting Woudrichem.

3.2 Onderwijs

3.2.1 Onderwijs zoveel mogelijk in de kernen

Wij vinden de beschikbaarheid van onderwijs in de kernen belangrijk voor de leefbaarheid. In kernen waar het aantal leerlingen terugloopt is het belangrijk de kwaliteit van het onderwijs op peil te houden, bijvoorbeeld door samenwerking te zoeken. De kwaliteit van het onderwijs mag hoe dan ook nooit in gevaar komen én het onderwijs moet op een financieel verantwoorde manier worden georganiseerd. Die randvoorwaarden maken het nodig dat we met een brede blik zoeken naar toekomstbestendige oplossingen en daarbij steeds alle denkbare opties in beeld brengen.

3.2.2 Onderwijshuisvesting

We gaan de Integrale Huisvestingsplannen Onderwijs (IHP's) van de drie gemeenten snel harmoniseren en brengen de budgettaire consequenties in beeld. Aan de hand daarvan kan besluitvorming plaatsvinden over de realisatie van de in de plannen opgenomen (brede) scholen.

3.2.3 Bedrijfsgebonden onderwijs

Wij zetten ons in voor meer leerplekken voor jongeren bij bedrijven en stimuleren initiatieven, zoals een lokale vakschool of een ander vernieuwend experiment. Dit helpt om jongeren aan Altena te binden, omdat zo'n gerichte opleiding een maximale kans geeft op een baan.

Wij gaan hierover in gesprek met lokale bedrijven en scholen en betrekken daarbij ook de economische raad.

Samen met het bedrijfsleven en onderwijsinstellingen geven we het bedrijfsgebonden onderwijs een impuls.

Actiepunten

- ⚡ We harmoniseren het bestaande beleid en ontwikkelen nieuw beleid om onderwijsachterstanden tegen te gaan.
- ⚡ We doen een voorstel aan de raad over harmonisatie van de Integrale Huisvestingsplannen en de benodigde dekking.
- ⚡ We stimuleren lokale vakgerichte opleidingen en leerplekken bij bedrijven.
- ⚡ Aandacht voor vergroening schoolpleinen.

3.3 Sport en bewegen

Sporten en bewegen is gezond en het bloeiende verenigingsleven draagt bij aan de leefbaarheid en de sociale samenhang in de kernen. We gaan met verenigingen en sporters in gesprek om samen te werken aan een lokaal Altena-sportakkoord.

Altena kent een veelheid aan sporten en sportaccommodaties, waaronder zwembaden, sporthallen, sportvelden, tennisbanen en nog veel meer. Zo'n 80 tot 90 sportverenigingen maken daar gebruik van.

Onze buurtsportcoaches zijn actief in de kernen. Zij vormen voor ons een belangrijke schakel in ons gezondheidsbeleid. We stroomlijnen de activiteiten van de buurtsportcoaches, die door de drie voormalige gemeenten verschillend zijn ingezet.

De komende periode ontwikkelen we een accommodatiebeleid, met aandacht voor het beheer, de openstelling, het onderhoud, duurzaamheid, tarieven e.d. Dat is nodig omdat er tussen de drie voormalige gemeenten verschillen bestaan. Ook het subsidiebeleid wordt geharmoniseerd.

Wij vinden het belangrijk dat ieder kind zwemvaardig is. We gaan nader bekijken welke stimulans we hier vanuit de gemeente aan kunnen geven, bijvoorbeeld met bijdrage zwemonderwijs of een financiële regeling.

We dragen bij aan een bloeiende sportsector en zetten ons in voor toekomstbestendige sportvoorzieningen.

Actiepunten

- ⚡ Wij ontwikkelen een nieuw accommodatiebeleid voor de sportsector.
- ⚡ We bereiden een besluit voor inzake de uitwerking van het voorstel "aanleg atletiekbaan".
- ⚡ Initiatieven voor samenwerking/fusie tussen verenigingen worden door ons ondersteund, bijvoorbeeld vv Altena en vv Almkerk.
- ⚡ Wij faciliteren de verdere invulling van de Sportadviesraad.
- ⚡ We bereiden een besluit voor inzake de uitwerking van het voorstel MFC 'd'Alburcht' (combinatie sport en zalencentrum).

3.4 Cultuur en cultuurhistorie

Cultuur verbindt, ontwikkelt, biedt plezier en kan bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Wij zien cultuur dan ook als bindend element voor de gemeente, de kernen en de identiteit van de kernen.

Altena heeft een flink aantal voorzieningen, zoals een bibliotheek met cultuurpunt, van waaruit cultuur- en muziekeducatie op onze basisscholen wordt

gegeven, diverse musea en talloze verenigingen. Onze cultuurhistorische clubs werken samen in de koepelorganisatie Erfgoed Altena. De gemeente is rijk aan erfgoed, zoals de Biesbosch, de vesting Woudrichem en de Nieuwe Hollandse Waterlinie met haar Unesco-nominatie.

We zetten in op cultuur- en muziekeducatie en ondersteunen initiatieven daartoe.

Ook op dit beleidsveld werken we 'van buiten naar binnen': het maatschappelijk initiatief is leidend. Als gemeente kunnen wij initiatieven stimuleren, aanjagen en faciliteren en brengen we partijen met elkaar in contact. Samen bereiken we meer!

Het maatschappelijk initiatief is leidend voor de verdere ontwikkeling van Altena op cultureel en cultuurhistorisch gebied.

Actiepunten

- ↳ We stimuleren het samengaan van de cultuurraden.
- ↳ Samen met de Stichting Vestingdriehoek en de deelnemers in het Pact van Loevestein maken we de vesting Woudrichem (vestingagenda) en de forten van de Oude en Nieuwe Hollandse Waterlinie 'beleefbaar'.
- ↳ We leggen de Cultuurvisie die is opgesteld met vele betrokkenen ter vaststelling voor aan de raad en werken die daarna samen met de Cultuurraad en andere betrokkenen verder uit.
- ↳ We bieden lokale kunstenaars expositieruimte in het gemeentehuis en op de wijklocaties.
- ↳ Voor de lokale omroepen zal een kader worden bediscussieerd met de raad, met als doel een advies uit te brengen aan het commissariaat voor de Media.

3.5 Recreatie en toerisme

De toeristisch-recreatieve sector vertoont landelijk een structurele groei. Hier liggen ook voor Altena kansen, gezien haar centrale ligging, het aantrekkelijke buitengebied en trekpleisters als de vesting, de Biesbosch en de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Ontwikkelingen moeten passen in het landschap.

We kiezen niet voor massatoerisme, maar voor duurzaam kwaliteitstoerisme.

Speerpunten zijn voor ons de beleving van historie en landschap. Het verhaal van Altena is een belangrijk ingrediënt voor de doorontwikkeling van recreatie en toerisme.

Plannen die tevens gericht zijn op actieve vormen van recreatie (bijvoorbeeld routes voor kanoën of mountainbiken) hebben een meerwaarde.

We zien ruimte voor een beheerste en verantwoorde groei van de toeristisch-recreatieve sector, passend bij het karakter van Altena.

Actiepunten

- Wij geven uitvoering aan de herijkte visie toerisme en recreatie uit 2016.
- Wij treden initiatieven die passen bij de uitgangspunten van de visie welwillend tegemoet.

3.6 Subsidiebeleid en harmonisatie

Het subsidiebeleid van de drie voormalige gemeenten moet worden geharmoniseerd. Bij de harmonisatie is budgettaire neutraliteit een belangrijk uitgangspunt. In het voorjaar van 2020 is het voorstel voor de harmonisatie klaar.

Extra aandacht in het nieuwe subsidiebeleid gaat uit naar het creëren van maatschappelijke meerwaarde. We streven ook naar vereenvoudiging, transparantie en duidelijkheid voor de aanvragers.

Wij zorgen voor een rechtvaardig subsidiebeleid.

Actiepunten

- Wij harmoniseren het subsidiebeleid.
- Subsidies worden in de overgangperiode verleend op basis van de bestaande subsidieregelingen, waarbij wordt aangegeven dat de subsidie in de toekomst mogelijk wordt aangepast.
- Wij onderzoeken hoe we bij het verstrekken van subsidies wederkerigheid vormgeven.

4. Duurzaam Altena

4.1 Duurzaamheid

Duurzaamheid heeft betrekking op vrijwel alle facetten van onze samenleving. Het gaat om ons consumptiegedrag, onze voedselproductie, tegengaan van verspilling, hergebruik van materialen, hoe we omgaan met ons landschap, hoe we wonen, reizen en gebruik maken van natuurlijke bronnen.

Inspiratie vinden we bij de door de Verenigde Naties geformuleerde 'Global Goals', 17 belangrijke doelstellingen op de weg naar een duurzame samenleving die ook door de VNG zijn omarmd. Gemiddeld stoot een Nederlander driemaal zoveel CO₂ uit als een gemiddelde wereldburger.

Vanuit de wetenschap dat we de aarde slechts tijdelijk in gebruik hebben, legt dit een grote verantwoordelijkheid bij ons allen. Bovendien is duurzaamheid één van de leidende principes van de Toekomstvisie en ook de rode draad in de Omgevingsvisie.

4.2 De Omgevingsvisie van Altena

De nieuwe Omgevingswet treedt naar verwachting in 2021 in werking. Daarmee wil de overheid alles wat kan en mag in de fysieke leefomgeving eenvoudiger en beter organiseren. De Omgevingsvisie is een belangrijk instrument van de nieuwe wet. Die visie bevat het strategische beleid voor de leefomgeving. Denk aan de aanleg van woonwijken, bedrijventerreinen en infrastructuur. Maar ook bijvoorbeeld aan de energietransitie en aan klimaatbestendigheid. Al dit beleid wordt gebundeld in één integraal document, waardoor een inwoner of ondernemer sneller weet waar hij aan toe is.

De Omgevingsvisie van Altena is interactief voorbereid, onder meer door het houden van dorpenrondes. Bij het opstellen van de visie heeft het gedachtegoed van de Toekomstvisie Altena een belangrijke rol gespeeld.

In de eerste helft van 2019 leggen we de Omgevingsvisie ter vaststelling voor aan de raad. Daarmee lopen we ruim vooruit op de komst van de nieuwe Omgevingswet.

Veel onderwerpen uit de Omgevingsvisie worden in andere paragrafen van dit bestuursakkoord toegelicht. Wij volstaan hier met enkele belangrijke thema's.

4.3 Energietransitie

In Altena nemen we onze verantwoordelijkheid om eerder dan de landelijke afspraken CO₂ neutraal te zijn en onze energie te betrekken uit duurzame bronnen.

Op ons eiland is veel kennis, kunde, creativiteit en ondernemerschap aanwezig en ons bedrijfsleven loopt vaak voorop in innovatie. Bovendien zijn de lijnen kort. Daarom moet het hier door samen op te trekken sneller en slimmer kunnen.

De duurzaamheidstransitie slaagt echter alleen wanneer er voldoende gevoel van urgentie en draagvlak onder de bevolking is. Ook lage inkomensgroepen moeten de transitie mee kunnen maken (energierechtvaardigheid). Hier maken we werk van door Altena te mobiliseren, door kennis te delen en bekenden (ambassadeurs) in te zetten. Dit alles in nauwe samenwerking met inwoners, ondernemers, onderwijs, maatschappelijke organisaties en andere overheden.

Wij zetten stevig in op bewustwording, besparing en energie-opwek met zon en bij onze streek passende alternatieven (zoals energie op en uit water, groen en bodem) als alternatief voor windenergie. Vanwege zuinig ruimtegebruik heeft het gebruiken van onbenutte daken en (infra-) structuren (zonneladder) de voorkeur boven grootschalige zonneweides. Met nieuw te vestigen bedrijven maken we afspraken die het grootschalig plaatsen van zonnepanelen bevorderen. We zoeken de win-win met asbest eraf, zonnepanelen erop.

De gaswinning in Groningen wordt afgebouwd. Wij zullen ons er tegen verzetten wanneer er in of onder Altena naar gas wordt geboord.

In 2019 wordt een Altena-energiestrategie en uitvoeringsagenda ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad.

Actiepunten

- 🔗 We leggen op korte termijn een energiestrategie (met doelstellingen en uitvoeringsagenda voor deze bestuursperiode) ter vaststelling voor aan de gemeenteraad.
- 🔗 Bewustwording, besparing en verduurzaming van de bebouwde omgeving geven we deze bestuursperiode prioriteit.
- 🔗 We geven als gemeente het goede voorbeeld door zo duurzaam mogelijk te handelen en ons vastgoed verder te verduurzamen.
- 🔗 We sluiten aan op de landelijke zonneladder.
- 🔗 Voorstellen van het college worden voorzien van een duurzaamheidsparagraaf.
- 🔗 We zorgen dat inwoners en ondernemers bij een duurzaamheidsloket de benodigde informatie verkrijgen over energiebesparing, woningaanpassing en subsidies.
- 🔗 We stimuleren lokale duurzaamheidsinitiatieven en werken samen met lokale coöperaties.
- 🔗 Vanuit een robuust duurzaamheidsfonds (vanuit het uitgekeerde Intergasdividend) wordt de energietransitie in Altena ondersteund.

4.4 Wonen

Het aantal gezinnen in Altena blijft ongeveer gelijk tot 2030. In dat jaar bestaat zo'n 67% van de huishoudens uit één of twee personen, waardoor de druk op kleine en goedkopere woningen toeneemt.

Ook groeit de behoefte aan huur- en koopwoningen in het middensegment. Dat laatste hangt samen met de inkomensgrens die woningcorporaties hanteren voor sociale huurwoningen.

Voor ouderen en kwetsbare jongeren is er vaak ook een zorgvraag. Hierdoor stijgt ook de vraag naar bijzondere woonvormen, zoals groepswonen.

Met de Omgevingsvisie spelen we in op de woningbehoefte van de veranderende samenleving. Dat doen we op een innovatieve manier en passend bij Altena. Onze gemeente profileert zich als plattelandsgemeente en is proeftuin voor de Omgevingswet.

De voorkeur gaat uit naar een kleinschalige mix aan woningtypen voor kleinere huishoudens (waaronder ook starters), nieuwkomers, en mensen met een zorgbehoefte. In bestaand bebouwd gebied stimuleren we kleinschalige herstructureringen, bijvoorbeeld om gezinswoningen geschikt te maken voor kleine huishoudens.

Actiepunten

- 🔗 We stellen samen met de woningcorporaties, de huurdersorganisaties en andere betrokkenen een nieuwe Woonvisie op en leggen die voor aan de raad (2020). We zijn op zoek naar nieuwe initiatieven en innovaties, met name op het gebied van energierechtvaardigheid en voor bijzondere doelgroepen.
- 🔗 We ondersteunen initiatieven die gericht zijn op mensen met een zorgvraag, zoals woonzorgvoorzieningen en pleegzorg of gezinshuiszorg voor jongeren met een hulpvraag.

4.5 Bedrijventerreinen

We zien dat nieuwe locaties nodig zijn voor de toekomstige beschikbaarheid van bedrijventerreinen. Het tekort aan uitgeefbaar terrein wordt tot 2035 geraamd op 11-21 ha, onder meer door het niet kunnen ontwikkelen van fase 2 van het Regionaal bedrijventerrein Kop van Brabant. Bedrijven die een schaa sprong willen maken, moeten vaak uitwijken naar een locatie buiten onze gemeentegrenzen.

Wij vinden het belangrijk ruimte te behouden voor groeiende lokale bedrijven. Wij willen ruimte kunnen bieden aan bedrijven die bijdragen aan meerdere van onze ambities. Hiertoe zullen we criteria ontwikkelen, zoals landschappelijke inpassing, bereikbaarheid en duurzaamheid.

Tegen oneigenlijk gebruik van bedrijventerreinen voor detailhandel treden wij waar nodig op.

We bieden lokale bedrijven ruimte om te groeien op een daarvoor passende locatie en stimuleren nieuwe concepten voor bedrijfshuisvesting.

4.6 Circulaire economie

Het manifest 'De Kracht van Altena' laat fraaie voorbeelden zien van de potenties van 'crossover-samenwerking'. De circulaire landbouw heeft met de recente Landbouwvisie van de minister van LNV een stevige duw in de rug gekregen en het draagvlak in de sector is groot.

Wij vragen de agrariërs hoe we ze in dit traject kunnen ondersteunen, bijvoorbeeld door het bieden van extra ontwikkelingsmogelijkheden op het bouwblok. Ook gaan we in gesprek met ondernemers uit andere sectoren van onze economie. Wij leggen daarbij ook de verbinding met kennisinstituten.

Actiepunten

- ⚡ We gaan in gesprek met het bedrijfsleven om te verkennen hoe wij bedrijven kunnen ondersteunen om voortgang te boeken op de weg naar een circulaire economie en betrekken daarbij ook kennisinstututen.
- ⚡ Wij stellen in overleg met het bedrijfsleven, kennisinstututen en onze inwoners een Actieprogramma circulaire economie op.
- ⚡ Samen met onze lokale Fairtrade Werkgroep inventariseren we de mogelijkheden Altena Fairtrade & Altena PUUR & GlobalGoalsGemeente te combineren.

4.7 Afval en grondstoffen

Wij zetten ons in om, mede door middel van innovatieve methoden, afval te reduceren en hergebruik te maximaliseren.

In 2020 wordt de inzameling opnieuw aanbesteed, zodat we in 2019 keuzes moeten maken over de inzameling van gft, restafval en PD (plastic en drankenkartons). Tevens is besluitvorming nodig over de vervanging van containers voor gft en restafval.

De toegankelijkheid en exploitatie van de milieustrations moet worden verbeterd, bijvoorbeeld door verruiming van de openingstijden of gescheiden entrees voor verschillende soorten afval.

Actiepunten

- ⚡ Besluitvorming voorbereiden in verband met de aanbesteding van de inzameling van gft, restafval en PD (2019).
- ⚡ Besluitvorming voorbereiden inzake de vervanging van containers voor gft en restafval (2019).
- ⚡ Stappenplan voor de route naar een kostendekkende afvalinzameling.
- ⚡ Bepalen keuze in aantallen milieustraten, openstellingstijden en tariefstelling.
- ⚡ We gaan zwerfvuil tegen door afvalbakken te plaatsen in de openbare ruimte op plekken waar dat nodig is of door de frequentie aan te passen waarin deze worden geleegd.
- ⚡ Om bewustwording aan te moedigen stimuleren we het scholenprogramma AltenaSchoon.

4.8 Altena als groenblauwe oase

Wij willen een groenblauwe oase zijn tussen de Randstad en de Brabantse stedenring. De combinatie van groen, water en open landschappen is het waard om te beschermen en draagt bij aan een gezonde samenleving.

Groen kan worden ingezet om grote neerslagpieken op te vangen door daarin open water aan te leggen. Ondergrondse waterbergingen realiseren wij alleen als het niet anders kan.

Groenstructuren in en rondom de dorpen kunnen worden uitgebreid en toegankelijker worden gemaakt, om lichaamsbeweging en natuurbeleving mogelijk te maken. Daarmee bieden we ook ruimte voor sociale activiteiten van bijvoorbeeld scholen, zorgorganisaties en verenigingen. Initiatieven als groene schoolpleinen, de aanleg van pluktuinen en bloeiende akkerranden worden door ons gestimuleerd.

Altena is een groenblauwe oase tussen de Randstad en de Brabantse stedenring.

Actiepunten

- ↻ We stimuleren inwoners, bedrijven en organisaties om verharding te vervangen door groen.
- ↻ Groenstructuren in en rondom de dorpen kunnen worden uitgebreid en toegankelijker worden gemaakt. Bij bouwplannen houden we daar vanaf het begin rekening mee (klimaatbestendig en natuurinclusief bouwen).

5. Bereikbaar Altena

5.1 De A27 en het onderliggend wegennet

De centrale ligging van Altena langs de A27 is belangrijk voor ons vestigingsklimaat. De snelweg is een belangrijke trekker voor bedrijven in onder meer de sector logistiek, distributie en transport.

De doorstroming op de A27 is echter problematisch. Veel automobilisten zoeken hun weg via sluiproutes (o.a. via Uppel, Hank en Nieuwendijk), met de bijkomende negatieve effecten voor de leefbaarheid en de verkeersveiligheid.

Door het sluiptraffic doen zich ook op onze interne wegenstructuur problemen voor, onder meer op de Dijkgraaf den Dekkerweg bij de afrit Werkendam. Die weg vormt de toegangspoort naar het havengebied en de Biesbosch en wordt dagelijks gebruikt door een grote stroom inkomende en uitgaande forenzen. We zetten daarom in op verbetering van de verbinding van de kern Werkendam, havens en Biesbosch met de A27.

Het project verbreding A27 gaat in 2022 van start en wordt volgens de planning van Rijkswaterstaat in 2027/2029 afgerond. Het project en de planning worden regelmatig besproken in het regionale overleg.

Actiepunten

- ↻ We vragen blijvend aandacht voor het realiseren van de reconstructie van de A27 binnen de vastgestelde planning, inclusief zorgvuldige communicatie met onze inwoners en ondernemers.
- ↻ Beperking van de negatieve effecten van het sluipverkeer op het interne wegennet.
- ↻ Reconstructie en versterking van het knooppunt bij Werkendam.
- ↻ De overlast tijdens de bouwperiode minimaliseren en eraan bijdragen dat Altena goed bereikbaar blijft.
- ↻ In samenspraak met de provincie wordt ook het fileknelpunt bij de Kromme Nol aangepakt en de rotonde bij de Maasdijk/N322 gerealiseerd.
- ↻ We onderzoeken knelpunten die het landbouwverkeer met zich meebrengt.
- ↻ Verkeersveiligheid: gevaarlijke verkeerssituaties naar en rondom scholen, sport- en recreatieve voorzieningen en overlastgevende gebiedsontsluitingswegen worden in beeld gebracht en waar nodig aangepakt.

5.2 Openbaar vervoer, veer- en fietsverbindingen

Bereikbaarheid is een basisvoorwaarde voor een sterke gemeente. De laatste jaren is het aanbod van openbaar vervoer teruggelopen, vooral in de avonden en weekenden.

Duurzame en innovatieve oplossingen zijn nodig om de negatieve trend te keren. Wij zetten ons in voor een hoogwaardig OV-netwerk en zoeken daarbij samenwerking met de provincie, regio en met stedelijke gebieden als Utrecht, Breda en Dordrecht.

Ook maken we ons sterk voor meer rechtstreekse verbindingen tussen Altena en Gorinchem, Zaltbommel, Den Bosch en Tilburg.

Door verkeersstromen te bundelen kunnen efficiencyvoordelen worden behaald. De aanleg van (snel)fietsroutes en de beschikbaarstelling van extra OV-fietsen op

meerdere locaties kunnen de aantrekkelijkheid van het openbaar vervoer vergroten.

We streven ernaar de bestaande veerdiensten te behouden en waar mogelijk verder uit te breiden. Zij zijn niet alleen belangrijk voor de mobiliteit van onze inwoners, maar ook voor bezoekers 'van buiten', zoals mensen die in Altena werken of hier willen recreëren. Zeker wanneer de werkzaamheden voor de A27 de komende jaren worden uitgevoerd.

Actiepunten

- ↻ We gaan met betrekking tot de veerdiensten in gesprek met onze inwoners, regionale partners, overheden en exploitanten om te inventariseren waar zich de grootste knelpunten voordoen (ook financieel) en hoe deze kunnen worden aangepakt.
- ↻ We analyseren ons fietsroutenetwerk en onderzoeken waar snelle fietsroutes kunnen worden gerealiseerd.
- ↻ We gaan na of bestaande verkeersstromen kunnen worden gebundeld.
- ↻ We stimuleren initiatieven zoals de beschikbaarstelling van OV-fietsen of een belbus.
- ↻ We stimuleren pilots of experimenten die gericht zijn op verbetering van de mobiliteit.

5.3 Beheer van wegen, water, groen, riool en verlichting

De beheerplannen van de drie voormalige gemeenten zijn niet op gelijke leest geschoeid.

De gemeente Altena heeft zo'n 12.000 lichtmasten, ca. 900 km weg en ruim 200 bruggen, om maar een paar voorbeelden te noemen. Het is dan ook een ingewikkelde operatie om alle benodigde gegevens te verzamelen en ervoor te zorgen dat die eenduidig in de beheerpakketten kunnen worden ingevoerd. Pas daarna kan besluitvorming plaatsvinden over het gewenste onderhoudsniveau voor de openbare ruimte en de daarbij behorende kosten.

Het onderhoud vindt daarom de eerstkomende jaren nog plaats op basis van de bestaande beheerplannen, binnen de financiële kaders van de meerjarenraming. Ook in die overgangperiode wordt de openbare ruimte goed onderhouden en wordt op eventuele klachten van inwoners snel en adequaat gereageerd.

Bij het actualiseren van de beheerplannen toetsen we op 'schoon, heel en veilig', duurzaamheid en toegankelijkheid. We hebben aandacht voor de veiligheid van de fietspaden (verlichting).

Naast de hierboven genoemde beheerplannen komen er aparte beheerplannen voor de civieltechnische en de culturele kunstwerken.

Een schoon, heel en veilig Altena.

Actiepunt

- Wij actualiseren de beheerplannen en leggen ze ter vaststelling aan de raad voor, met inbegrip van een advies over het onderhoudsniveau en de daarbij behorende kosten. De bestaande budgetten zijn hierbij het uitgangspunt.

6. Financiering

6.1 Behoedzaam manoeuvreren

De gemeente is er om samen met de inwoners maatschappelijke effecten te bereiken. Die zijn niet altijd te vertalen in een (financiële) opbrengst. Onze realiteit is dat we zoeken naar een balans tussen inkomsten en uitgaven.

De Programmabegroting 2019 wordt in het eerste kwartaal van 2019 door de raad vastgesteld. De (meerjaren)begroting wordt gebaseerd op de cijfers van de drie gemeenten. Die optelsom laat in 2019 en 2020 flinke tekorten zien, vooral door een structureel tekort van € 1,4 miljoen op de jeugdzorg. Door de tekorten in die twee jaren te dekken uit de reserve sociaal domein, kunnen wij toch een sluitende (meerjarenbegroting) presenteren.

Dat is een beleidsarme begroting op hoofdlijnen die nog geen rekening houdt met (politieke) keuzes en standpunten. Substantiële ruimte voor nieuw beleid kan alleen worden gevonden in ombuigingen of door verhoging van de inkomsten. Nu er vooral in de jaren van de economische crisis al meerdere bezuinigingsrondes zijn geweest, zijn ombuigingen moeilijk te realiseren.

Wij moeten daarom in 2019 en 2020 behoedzaam manoeuvreren en onze ambities noodgedwongen temperen. Voor majeure projecten met grote financiële effecten moet eerst het begrotingsproces goed doorlopen worden. Dit vindt voor het eerst plaats via de Kadernota 2020.

Ook na de eerste twee begrotingsjaren blijft voorzichtigheid troef. Vanaf 2021 moet een andere oplossing beschikbaar zijn voor de structurele tekorten op het jeugdbudget.

Actiepunten

- 🔁 We streven ernaar deze collegeperiode de structurele tekorten op te lossen om te komen tot een sluitende (meerjaren)begroting.
- 🔁 Een gezonde reserve- en schuldpositie die voldoet aan de normatieve kaders.

6.2 Stringent begrotingsbeleid

Wij volgen een stringent begrotingsbeleid en leven de door de raad te stellen financiële kaders na.

Tegenvallers worden binnen een programma gedekt, uitgaven worden niet naar de toekomst verschoven en meevallers komen ten goede aan de Algemene Reserve.

Wij zorgen voor een transparante (financiële en inhoudelijke) informatievoorziening via twee tussenrapportages, zo nodig aangevuld met een compacte tussenrapportage in december, en de jaarrekening.

Wij zijn ook scherp op de kosten die we als gemeentelijke organisatie maken. Bij de eerste tussenrapportage in 2020 brengen we de stand van zaken van de bedrijfsvoering in beeld. Alle aspecten van de bedrijfsvoering worden daarbij betrokken en we werken aan toenemende efficiency en effectiviteit.

We zoeken actief naar mogelijkheden om onze middelen te verhogen, bijvoorbeeld door cofinanciering en subsidies.

Altena in control: een stringent begrotingsbeleid met transparante tussenrapportages en jaarrekeningen.

6.3 Strategisch vastgoedbeleid

Via de verkoop van gemeentelijke gronden of gebouwen kunnen extra middelen worden gegenereerd. Hoewel de voormalige gemeenten in hun zoektocht naar bezuinigingen al veel vastgoed hebben verkocht, vormt de schaa sprong aanleiding om hier nog eens goed naar te kijken.

Misschien zijn nu slimme combinaties mogelijk waardoor ruimte efficiënter kan worden benut en gebouwen vrijkomen. Ook verkopen van vastgoed is een optie die goed past bij de keuze om ruimte te geven aan het maatschappelijk initiatief.

We gaan ook na of besparingen mogelijk zijn door bijvoorbeeld het beheer en/of onderhoud uit te besteden of anders te organiseren. Tevens kijken we naar de condities waaronder vastgoed in gebruik wordt gegeven, zoals huurprijzen.

Het accommodatie- en vastgoedbeleid krijgt de komende jaren vorm. Daarbij zetten we ook in op besluitvorming over de definitieve gemeentelijke huisvesting.

We ontwikkelen een strategisch vastgoedbeleid voor een efficiënt beheer van ons vastgoed en stoten vastgoed af wanneer dat verantwoord is.

Actiepunten

- 🔁 Wij leggen een strategisch vastgoed-en accommodatiebeleid aan de raad voor in 2020/2021.
- 🔁 We nemen een besluit over de definitieve gemeentelijke huisvesting.

6.4 Gemeentelijke belastingen en heffingen

Wij hanteren het uitgangspunt dat de OZB maximaal met een inflatiecorrectie wordt verhoogd.

Voor enkele heffingen gelden binnen de drie voormalige gemeenten in 2019 nog verschillende tarieven. Dit heeft te maken met noodzakelijke analyses van de kostendekkendheid. Voor een aantal heffingen geldt de zogenaamde 'opbrengstnorm' die inhoudt dat de opbrengsten niet hoger mogen zijn dan de kosten.

Wij streven naar kostendekkende tarieven voor gemeentelijke diensten en producten, behalve bij de grafrechten. De grafrechten en de rioolheffing moeten nog nader op kostendekkendheid worden geanalyseerd.

www.gemeentealtena.nl

